

สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การบัญชีการเงิน

Financial Accounting

ผู้ช่วยศาสตราจารย์บัณฑิตยา งามแดน

การบัญชีการเงิน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิตยา งามแดน
คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา

เลขทะเบียน **M 0145579**

วันลงทะเบียน 7 7 มี.ค. 2558

เลขเรียกหนังสือ

657.48

45777

2557

สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

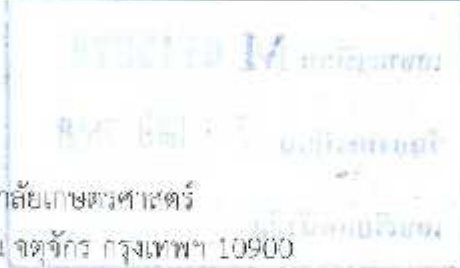
ราคา 300 บาท

- พิมพ์ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2548 จำนวน 2,000 เล่ม
- พิมพ์ครั้งที่ 2 พ.ศ. 2550 จำนวน 2,000 เล่ม
- พิมพ์ครั้งที่ 3 พ.ศ. 2552 จำนวน 2,000 เล่ม (ปรับปรุง)
- พิมพ์ครั้งที่ 4 พ.ศ. 2555 จำนวน 2,000 เล่ม (ปรับปรุง)
- พิมพ์ครั้งที่ 5 พ.ศ. 2557 จำนวน 1,000 เล่ม

สงวนลิขสิทธิ์

ข้อมูลทางบรรณานุกรม
 นิตยา งามแดน
 การบัญชีการเงิน / นิตยา งามแดน -- พิมพ์ครั้งที่ 5. -- กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2557.
 429 หน้า.
 1. การบัญชี. 2. การเงิน.
 HF5655.T35 น34 2557
 ISBN 978-616-556-091-7

จัดพิมพ์โดย :

สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
 50 ถนนงามวงศ์วาน จตุจักร กรุงเทพฯ 10900
 โทรศัพท์โทรสาร 0-2940-5501 2, 0-2942-8056
<http://ku-press.ku.ac.th>
 e-mail : ku@ku.ac.th

จัดจำหน่ายโดย :

ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ตู้ ปณ. 1066 ปณ.เกษตรศาสตร์
 ถนนงามวงศ์วาน กรุงเทพฯ 10903
 โทรศัพท์ 0-2579-9596, 0-2942-8063-5
 โทรสาร 0-2579-9597, 0-2942-8067

คำนำ

ในธุรกิจ ทุกๆ ข้อมูล ล้วนแสดงถึงความ เป็นมาและเป็นไปของธุรกิจ หากสามารถทำความเข้าใจ ข้อมูลต่างๆ ของธุรกิจท่านจะสามารถ “อ่าน” ธุรกิจนั้นๆ ได้ โดยเฉพาะข้อมูลทางด้านบัญชี เนื่องจาก “บัญชีเป็นภาษาของธุรกิจ”

หนังสือเล่มนี้จะเป็น “หนทาง” นำไปสู่ความเข้าใจต่อความเป็นไปของธุรกิจอย่างถ่องแท้ เนื่องจากจะอธิบายถึงแนวคิด หลักการและวิธีการทางงานบัญชีด้วยภาษาที่ง่าย และพร้อมภาพประกอบซึ่งจะทำให้เห็นภาพของการบัญชีได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น ในเนื้อหาประกอบด้วย ความรู้เกี่ยวกับธุรกิจ หลักเบื้องต้นในการจัดทำบัญชีที่เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไป สำหรับธุรกิจที่ซื้อสินค้ามาขาย การบัญชีสินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของผู้ถือหุ้น และการประเมินมูลค่า หรือด้วยแบบฝึกหัดท้ายบท

นอกจากนี้ ยังมีหัวข้อ “Business Focus” ในหลายๆ บท ซึ่งเป็นบทนำเหตุการณ์ หรือข้อมูลทางธุรกิจที่เกิดขึ้นทั้งภายในและต่างประเทศ มาเชื่อมโยงเข้ากับหัวข้อทางการบัญชี เพื่อให้ผู้อ่านได้เห็นภาพที่ชัดเจนยิ่งขึ้น และตระหนักว่าการบัญชีสอดแทรกอยู่ในทุกๆ เหตุการณ์รอบตัวเรา ดังนั้นหนังสือเล่มนี้จึงมีสาระสมจะเป็นคู่มือหรือตำราประกอบการเรียนการสอน หรือ นักบัญชี นักบริหารทุกระดับ ตลอดจนผู้ที่สนใจทั่วไป

หากผู้อ่านมีข้อเสนอแนะหรือข้อวิจารณ์ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาหนังสือเล่มนี้ กรุณาแจ้งมายังผู้เขียนโดยตรงทาง fmsntn@src.lsu.ac.th ทั้งนี้เพื่อดำเนินการพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขหนังสือเล่มนี้ให้มีประโยชน์สูงสุดแก่ผู้อ่านต่อไป

สำหรับ การพิมพ์ครั้งที่ 4 นี้ผู้เขียนได้ปรับปรุงเนื้อหาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของมาตรฐานการบัญชีที่มีภาพปรับปรุงครั้งใหญ่ (พ.ศ. 2552) รวมถึงปรับปรุงตัวอย่างต่างๆ ให้มีความทันสมัยมากยิ่งขึ้น

นิศยา งามแดน

สารบัญ

เรื่อง	หน้า	เรื่อง	หน้า
บทที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับธุรกิจและ สารสนเทศทางการบัญชี		แบบฝึกหัด	47
ความหมายของธุรกิจ	1	บทที่ 3 การบันทึกข้อมูลทางธุรกิจ	53
หน้าที่ของธุรกิจ	2	รูปแบบของสมการบัญชี	53
รูปแบบของธุรกิจ	2	ผังบัญชี	54
ความหมายของกาบบัญชี	4	วงจรการจดจำบัญชี	56
ความสัมพันธ์ของธุรกิจกับการบัญชี	4	การวิเคราะห์รายการค้า	57
ประโยชน์ของสารสนเทศทางการบัญชี	5	การบันทึกผลกระทบของรายการค้า	58
ผู้ใช้สารสนเทศทางการบัญชี	6	การผ่านรายการใบสมุดแยกประเภททั่วไป	60
สถาบันที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชี	8	การจัดหางบดุล	62
แม่บทการบัญชี	9	การยกปรับบัญชี	63
แนวคิดทางการบัญชี	11	รายการเปิดบัญชี	64
สรุปท้ายบท	12	การหายอดคงเหลือยกไป	67
แบบฝึกหัด	13	งบการเงิน	68
บทที่ 2 งบการเงิน	16	รายการเปิดบัญชี	68
สมการบัญชี	16	ตัวอย่างการบันทึกบัญชีในแบบสรุปรวม	71
ความหมายของงบการเงิน	18	สรุปท้ายบท	79
องค์ประกอบของงบการเงิน	18	แบบฝึกหัด	80
งบการเงิน	19	บทที่ 4 รายการปรับปรุง	87
- งบดุล	20	หลักเกณฑ์ในการบันทึกบัญชี	88
- งบกำไรขาดทุน	28	การปรับปรุงบัญชี	89
- งบกำไรสะสม	36	- รายได้ค้างรับ	90
- งบแสดงการเปลี่ยนแปลงในส่วนของผู้ถือหุ้น	37	- ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	92
- งบกระแสเงินสด	38	- รายได้รับล่วงหน้า	94
- พยายามสรุปประกอบงบการเงิน	40	- ค่าใช้จ่ายล่วงหน้า	97
- การนำเสนองบการเงินภายใต้ GAAP และ IFRS	45	- หนี้สงสัยจะสูญ	99
สรุปท้ายบท	46	- ค่าเสื่อมราคา	103

เรื่อง	หน้า	เรื่อง	หน้า
การกลับรายการที่ไป	106	- การลดของครุภัณฑ์หรือภาชนะบรรจุ	147
การแก้ไขข้อผิดพลาด	108	- เบิกคืน	
กระดาษชำระ	111	- การนำส่งภาชนะมูลค่าเพิ่ม	
สรุปท้ายบท	113	- ใบกำกับภาษี	149
แบบฝึกหัด	114	สรุปท้ายบท	150
		แบบฝึกหัด	152
บทที่ 5 การบัญชีสำหรับกิจการที่ซื้อ		บทที่ 6 สมุดรายวันเฉพาะ	161
สินค้ามาขาย	122	สมุดรายวันเฉพาะ	162
วงจรการปฏิบัติงานของกิจการที่ขายสินค้า	122	- สมุดรายวันขาย	162
ระบบบัญชีสินค้าคงเหลือ	123	- สมุดรายวันซื้อ	163
การบันทึกบัญชีด้วยระบบการบันทึกบัญชี		- สมุดรายวันรับเงิน	165
สินค้าคงเหลือ	124	- สมุดรายวันจ่ายเงิน	166
- การซื้อสินค้า	125	- สมุดเงินสด	168
- ค่าขนส่ง	125	สมุดแยกประเภททั่วไป	170
- ส่งคืนและส่วนลดที่ได้รับ	127	สมุดแยกประเภทย่อย	170
- การจ่ายชำระหนี้และส่วนลดรับ	127	ตัวอย่างการบันทึกบัญชี	172
- การขายสินค้า	128	สรุปท้ายบท	197
- รับคืนและส่วนลดให้	129	แบบฝึกหัด	197
- ส่วนลดรายเห็ดส่วนลดการขาย	130	บทที่ 7 การบัญชีสำหรับเงินสด เงินฝาก	
การบันทึกบัญชีด้วยระบบบัญชีเมื่อสิ้นงวด	130	ธนาคาร และเงินลงทุน	203
การวัดผลการดำเนินงานของกิจการที่ขาย	133	เงินสด	203
สินค้า		การบริหารเงินสด	204
- การจัดทำงบกำไรขาดทุนและรายการ	134	การควบคุมภายใน	204
ปิดบัญชี		เงินตรา	205
+ วิธี perpetual inventory method	138	เงินฝากและเงินเกินบัญชี	208
+ วิธี periodic inventory method	141	เงินฝากธนาคาร	208
ภาชนะมูลค่าเพิ่ม	143	- ชนิดของเงินฝากธนาคาร	208
- การคำนวณจำนวนภาษี	144	- ยอดเงินต้นตอ	209
- การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับ			
ภาชนะมูลค่าเพิ่ม	145		

เรื่อง	หน้า	เรื่อง	หน้า
- เงินเบิกเกินบัญชี	210	- ตัวเงินรับขาดความหมายที่ผิด	263
- ใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคาร	210	สรุปท้ายบท	264
- การทำบัญชีของเงินฝากธนาคาร	211	แบบฝึกหัด	266
เงินลงทุน	218		
- ประเภทของเงินลงทุน	219	บทที่ 9 การบัญชีสำหรับสินค้าคงเหลือ	271
- การบัญชีที่เกี่ยวกับสหภาพพืชไร่พืชผัก	220	สินค้าคงเหลือ	271
- การบัญชีที่เกี่ยวกับสหกรณ์เมื่อขาย	226	การวิเคราะห์สินค้าคงเหลือ	272
- การบัญชีที่เกี่ยวกับตลาดหลักทรัพย์ที่จะถือ		- ต้นทุนสินค้าคงเหลือ	272
จนครบกำหนด	226	- มูลค่าสุทธิที่คาดว่าจะได้รับ	272
สรุปท้ายบท	232	- การวิเคราะห์สินค้าคงเหลือด้วยราคาทุน	273
แบบฝึกหัด	233	+ วิธีเฉพาะเจาะจง	274
		+ วิธีเข้าก่อนออกก่อน	275
		+ วิธีเข้าหลังออกก่อน	278
		+ วิธีราคาเฉลี่ย	280
บทที่ 8 การบัญชีสำหรับลูกหนี้และตัว		การขยายงานสินค้าคงเหลือไปแบบคู่	285
เงินรับ	240	ผลกระทบของการตีราคาสินค้าคงเหลือที่ไม่	
ลูกหนี้	241	ถูกต้อง	286
- การบริหารลูกหนี้	241	ปริมาณสินค้าที่ควรมีไว้เพื่อขาย	287
- การขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ	242	สรุปท้ายบท	288
- การขายสินค้าโดยวิธีชำระเป็นบัตรเครดิต	242	แบบฝึกหัด	289
- หนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญ	243		
- วิธีการประมาณหนี้สงสัยจะสูญ	244	บทที่ 10 สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	293
- การตัดจำหน่ายลูกหนี้เป็นสูญ	249	ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์	293
- หนี้สูญได้รับคืน	250	การวัดมูลค่าเพิ่มของของสินทรัพย์	293
- ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ มีมากเกินความ		วิธีสังเกตได้สินทรัพย์มาไว้ในกิจการ	295
ต้องการ	251	ค่าเสื่อมราคา	299
ตัวเงินรับ	253	การตรวจคุมดูแลสินทรัพย์	305
- ประเภทของตัวเงินรับ	253	สาเหตุที่เกิดขึ้นหลังจากใช้จากสินทรัพย์	308
- ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับตัวเงิน	256	การวิเคราะห์สินทรัพย์	310
- การบันทึกบัญชีสำหรับตัวเงิน	257	การวัดมูลค่าสินทรัพย์	311
- ตัวเงินรับขายลด	261	การจำหน่ายและเลิกใช้สินทรัพย์	313

เรื่อง	หน้า
การแสดงที่ดิน ชาติกร และอุปกรรมในท	315
แสดงฐานะการเงิน	
ทรัพย์สินการกรรมชาติและมูลค่าสูญสิ้น	316
ดินทรัพย์สินไม่มีตัวตน	317
สรุปท้ายบท	318
แบบฝึกหัด	321
บทที่ 11 การบัญชีสำหรับหนี้สิน	327
ความหมาย	327
หนี้สินหมุนเวียน	328
- เงินเบิกเกินบัญชี	328
- เจ้าหนี้การค้า	330
- เงินจ่าย	330
- ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	333
- ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย	333
- เงินประกันสังคม	333
- เงินฝากอายุ	334
- รายได้รับล่วงหน้า	335
- หนี้สินโดยประมาณ	335
- ส่วนของหนี้สินระยะยาวที่จะครบกำหนดชำระภายใน 1 ปี	338
- หนี้สินที่คาดว่าจะเกิดขึ้น	343
หนี้สินไม่หมุนเวียน	341
- หุ้นกู้	342
- การซื้อสินค้าผ่อนชำระ	349
สรุปท้ายบท	350
แบบฝึกหัด	351
บทที่ 12 การบัญชีสำหรับส่วนของผู้อถือหุ้น	358

เรื่อง	หน้า
กิจการคนเดียว	358
- กิจการบันทึกบัญชีระหว่างงวด	357
- กิจการบันทึกการรายการปิดบัญชี	357
- การเลิกกิจการ	359
ห้างหุ้นส่วน	359
- การบันทึกการจัดตั้งห้างหุ้นส่วน	360
- การจัดสรรผลกำไรขาดทุน	361
- การรับหุ้นส่วนใหม่	365
- การแสดงส่วนของผู้เป็นหุ้นส่วนไม่จบการเงิน	366
- การชำระบัญชีเลิกห้างหุ้นส่วน	367
บริษัทจำกัดและบริษัทมหาชน	370
- การจำหน่ายหุ้น	371
- การหักลดกำไรสะสม	372
- การซื้อคืนหุ้น	376
- หุ้นปันผล	377
- การแตกหุ้น	377
- การแปลงหุ้น	378
แบบฝึกหัด	383
บทที่ 13 งบกระแสเงินสด	387
ความหมายและความสำคัญของงบกระแสเงินสด	387
วิธีการนำเสนอของงบกระแสเงินสด	388
การจัดทำงบกระแสเงินสดวิธีทางตรง	388
- กระแสเงินสดจากกิจกรรมการดำเนินงาน	390
- กระแสเงินสดจากกิจกรรมการลงทุน	395
- กระแสเงินสดจากกิจกรรมการจัดหาเงิน	398

เรื่อง	หน้า
การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี	404
สรุปท้ายบท	408
แบบฝึกหัด	410
ภาคผนวก	415
บรรณานุกรม	425
ดัชนี	426

สารบัญตาราง

เรื่อง	หน้า	เรื่อง	หน้า
ตารางที่ 2-1 ความแตกต่างในการนำเสนอมูลงานทางการเงินระหว่าง GAAP และ IFRS	44	ตารางที่ 7-2 การวิเคราะห์เพื่อจัดวางบัญชี	
ตารางที่ 3-1 สรุปภาพรวมของรายการบัญชี	78	ยอดเงินฝากธนาคาร	216
ตารางที่ 5-1 บัญชีที่ใช้ในการบันทึกรายการที่เกี่ยวข้องกับต้นทุนของสินค้า วิธี Periodic Inventory Method	131	ตารางที่ 8-1 สรุปการวัดมูลค่าเงินและกรณี	249
ตารางที่ 8-2 เปรียบเทียบการบันทึกบัญชีแบบ Perpetual and Periodic	139	ตารางที่ 9-1 สรุปต้นทุนรายสินค้าคงเหลือ	
ตารางที่ 7-1 หลักการควบคุมภายใน	209	ปรมาณของแต่ละวิธี	282
		ตารางที่ 10-2 แสดงตารางเปรียบเทียบวิธีหาค่าของสินค้าคงเหลือเฉลี่ยเคลื่อนที่	284
		ตารางที่ 9-3 แสดงผลกระทบของการซื้อขายสินค้าคงเหลือที่มีต่อผลกำไรที่มีต่อการเงิน	287